

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Суми, 23 листопада 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

Список використаних джерел

1. Тарасевич Н.В., Литвиненко А.М. Стрес-тестування ризиків як інструмент антикризового управління діяльністю банків [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream>
2. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо порядку проведення стрес-тестування в банках України [Електронний ресурс].- Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/v0460500-09
3. Офіційний сайт ПАТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://credit-agricole.ua>.

УДК 338.2:336.71

Кремень Ольга Іванівна,

к.е.н., доцент,

Сумський державний університет, м. Суми

Оголь Дмитро Олексійович,

к.е.н.

Національний банк України, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ

Фінансові кризи останніх років породили нову тенденцію у банківському регулюванні і нагляді – передачу у державну власність проблемних банків, що суттєво збільшило присутність держави на банківському ринку. Так, у 2009 році до переліку державних додалися банківські установи „Київ”, „Родовід” і „Укргазбанк”, у 2013 р. – „Український банк реконструкції та розвитку” та „Держзембанк”. Перелік державних банків у 2016 році став більшим лише на одну установу – „Приватбанк”, проте

саме ця націоналізація стала наймасштабнішою. У грудні 2016 року на засіданні Кабінету Міністрів України було ухвалено рішення щодо націоналізації „Приватбанку” і укладено угоду щодо придбання Міністерством фінансів України 100% акцій банку. При цьому фахівці НБУ та Мінфіну визначили потребу фінансовий ресурсів для докапіталізації „Приватбанку” на рівні 148 млрд грн. [3]. Не дивлячись на те, що „Розрахунковий центр” реально був створений у 2013 р., до переліку банків, контрольованих органами державного управління, він був віднесений лише у 2016 р.

Сумарно за 2008-2017 рр. урядом було витрачено понад 250 млрд грн на підтримання державних банків, що складає 1,2% ВВП країни за цей період часу. Це значна сума з погляду на те, що дотепер державні банки у своїй більшості не функціонують на принципах самостійності та ефективності. Національний банк наголошує, що націоналізація трьох банків у розпал фінансової кризи 2008-2009 рр. є прикладом нераціональних державних рішень, проте під час наступної кризи банки з державним капіталом відіграли позитивну роль „тихої гавані” для депозитів населення через впевненість населення в підтримці цих банків з боку уряду[1, с. 54].

Оприлюднений документ щодо стратегічного бачення розвитку державних банків передбачає їх поділ на системоутворюючі та несистемоутворюючі [4]. До системоутворюючих запропоновано включити „Український державний експортно-імпорتنний банк” і „Ощадбанк”, решта ж банків, які на сьогоднішній день перебувають під контролем центральних органів державної влади, вважаються несистемоутворюючими.

Вплив державних банків на банківський сектор оцінюється неоднозначно, більше того – практики, подібної до вітчизняної, у світі практично не існує. Так, у

Звіті з торгівлі та економічного розвитку ЮНКТАД від 2013 року наголошується, що пряма участь держави у забезпеченні банківського кредитування є особливо важливою в країнах, що розвиваються та націлені на зміцнення внутрішнього потенціалу розвитку, оскільки довгострокові кредити для інвестицій та інновацій, так само як мікрокредити, кредитування малого й середнього бізнесу, вкрай дефіцитні навіть у сприятливий час [5]. Водночас, в європейських країнах відсутня ситуація, коли би присутність держави у банківському секторі перевищувала 30%: більше того, ключовим завданням державних банків у цих країнах є підтримка експортного потенціалу, стимулювання розвитку підприємництва та інновацій, фінансування інфраструктурних проєктів, що сприяє, в кінцевому рахунку, підвищенню рівня конкурентоспроможності національної економіки [2, С. 127]. Тож, декларування намірів залишити у державній власності виключно „Український державного експортно-імпортерний банк” повністю збігається із європейським підходом до здійснення банківської справи державою. На сьогоднішній день в стратегічних документах наголошується на необхідності трансформації бізнес-моделей усіх державних банків для максимізації віддачу капіталу, удосконаленні корпоративного управління, зниження залежності менеджменту і, зокрема, наглядових рад, від державних органів управління, впровадження якісно нового ризик-менеджменту.

Список використаних джерел

1. Звіт про фінансову стабільність Національного банку України. – 20016. – Червень. Випуск 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=32241744>
2. Ковриженко Л. О. Державні банки: міжнародний

досвід та перспективи для України / Л. О. Ковриженко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2016. – № 2. – Т. 1. – С. 126-128. – Серія „Економічні науки”

3. Мінфін оцінив докапіталізацію „Приватбанку” в 148 мільярдів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/2016/12/19/615020/>

4. Напрямки та принципи розвитку державних банків до 2025 року: Стратегічні рекомендації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eim.g.pravda.com/files/2/1/216feaf-c-----pdf>

5. UNCTAD (2013). Trade and Development Report, 2013. Adjusting to the Changing Dynamics of the World Economy, United Nations publication, Sales No. E.13.II.D.3, New York and Geneva.

УДК 336.71

Кривич Яна Миколаївна,

к.е.н., доцент,

Протиняк Т.О.,

магістрант,

Сумський державний університет, м. Суми

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ СУЧАСНИХ CALL-ЦЕНТРІВ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Як показує практика, в момент піку розвитку фінансової установи, більшість банків мають змогу інвестувати кошти в різні інновації та розширення діяльності на ринку. Проте, в момент економічної кризи, коли стабільність ринку функціонально порушена – менеджмент установи має можливість використовувати лише ті інструменти та практики [1], які допомагають